

LA PREDICCIÓ DE DADES LINGÜÍSTIQUES CENSALS*

Miquel STRUBELL I TRUETA

1. INTRODUCCIÓ

En els darrers anys, però no abans per raons que veurem tot seguit, hi ha hagut uns primers estudis sobre l'evolució del nombre de persones censades amb competència lingüística en català, almenys a Catalunya (Reixach, 1990; Renui, 1990; Strubell, 1987, 1989).

Hi ha, pel cap baix, dues maneres bàsiques de fer previsions de dades demogràfiques quantitatives:

1.1. Un primer mètode fa servir les diferències sincròniques entre els diferents grups d'edat, aprofitant les dinàmiques interiors que s'hi observen, derivades generalment dels canvis en la transmissió familiar intergeneracional de la llengua i de l'efecte del sistema educatiu (és a dir, les diferències en els coneixements trobades entre els diferents grups escolaritzats: 5-9 anys, 10-14 anys i 15-19 anys). A continuació, cal comparar el nivell de coneixements entre els qui entren i surten del sistema (és a dir, els qui entren a la societat un cop acabada la seva escolarització, i els que en surten, per defunció). Cal fer una sèrie de simplificacions, en aquest cas, perquè (per exemple) no tots els morts pertanyen als grups d'edat més avançada. A més, el conjunt dels alumnes escolaritzats el 1986 no havia fet tot el cicle escolar en un sistema plenament normalitzat: fins i tot ara, moltes escoles es troben en fase de catalanització per baix, sense que el procés hagi arribat als últims cursos; per tant, és de suposar que els nivells màxims previsible en els pròxims censos lingüístics encara millorin respecte dels nivells de 1986.

1.2. Un altre mètode és l'extrapolació cap al futur de les tendències observades en el període equivalent de temps immediatament anterior. Si un percentatge ha pujat un 5 % en un període de cinc anys, per exemple, una hipòtesi senzilla podria ser que, mentre no hagi hagut canvis importants en altres variables al llarg del període següent, s'hi observarà una pujada semblant.

De fet, aquest mètode ha de ser una mica més complex. S'ha de suposar que entre dos punts diacrònics, una part de les persones que no tenien una determinada competència en un punt, l'hauran adquirida (per l'escola, per l'experiència, etc.) abans del segon punt. Un exemple ens ajudaria a entendre el raonament. Imaginem-nos que en un període de 5 anys, les persones que entenen una llengua pugen del 60 al 80 % del total. No és factible que cada cinc anys es vagi pujant al mateix ritme, perquè aviat s'arribaria al 100 %. Per tant, la corba d'aprenentatge al llarg del temps es va aplanant. En el cas que hem considerat, apliquem una metodologia senzilla als qui *no* l'entenen (que són el 40 % i el 20 % respectivament). Una baixada de 40 a 20 és una divisió per dos —o una multiplicació per 0,50, que vol dir el mateix—, i per tant la continuació d'aquesta tendència ens portaria a preveure la divisió del 20 per 2, per donar un 10 % que no entén la llengua, al cap de cinc anys: és a dir, un 95 % que l'entén. Aquest tema ha estat tractat per Bonet (1990).

D'aquí podem veure en punts diacrònics successius, de cada 100 persones que no tenen una competència, quantes en van quedant. Aquesta proporció la donaré al llarg de l'aplicació del mètode, en forma decimal: l'exemple que hem donat tenia com a factor de disminució 0,50. En aquest article li dono el nom de «taxa de manteniment d'incompetència», un nom feixuc, però que pot reduir la confusió que s'esdevindria amb un nom més breu. Observem que com més baixa sigui, més ràpidament aniran desapareixent els qui no tenen la competència (i més ràpidament augmentaran els qui sí que la tenen).

Aquest mètode només pot ser aplicat si disposem, pel cap baix, de dues recollides diacròniques de dades, amb metodologies equivalents. En el cas que ens ocupa, el dels censos lingüístics, això només s'esdevé per a 1975 i 1986, i encara només per a la demarcació territorial de Barcelona, i per tres variables: comprensió, expressió oral i expressió escrita.

Un cop observades les tendències en les diferents comarques, és lícit, sempre com a hipòtesi de treball, proposar que l'evolució a les altres demarcacions territorials serà semblant a l'evolució produïda en comarques barcelonines sociolingüísticament semblants. D'aquesta manera es pot arribar a fer una predicció global per a tot Catalunya.

1.3. En aquest treball comentarem els resultats d'aplicar les dues metodologies a les dades de 1975 i 1986, en un cas, i 1986 (i 1981, per a una competència) en l'altre. Veurem les previsions que en surten: fins en quin punt coincideixen, i fins en quin punt poden marcar els límits del ventall de probabilitats. Atès el gran nombre de dades contingudes en les taules, aquestes no es reproduïxen aquí, sinó que es poden consultar a l'Institut de Sociolingüística Catalana (Strubell, 1991).

Cal dir abans de començar, però, que si bé els percentatges són sobre xifres reals en el cas de censos passats, en el cas de les prediccions els percentatges previstos són relacionats amb les xifres absolutes observades, amb les modificacions corresponents dament els canvis vegetatius de la població. Si hi ha moviments immigratoris significatius —o si més no, a uns ritmes diferents dels ritmes observats en el període 1975-1986— els percentatges resultaran inexactes, tot i que el nombre absolut de coneixedors de la llengua serà poc afectat.

2. PREVISIONS A PARTIR DE LES DADES SINCRÒNIQUES

2.1 Aquestes previsions es basen exclusivament en les taules publicades pel CIDC (1988) que indiquen, per a l'any 1986, els coneixements de català de cada grup d'edats (per exemple, taula 2.1, p. 119).

Per fer una predicció del nombre de persones competents en català l'any 1991, s'ha fet un plantejament de caps tancada, amb dues entrades i una sortida.

La primera entrada a la caps tancada correspon als que tenien de 0-4 anys en el padró de 1986, i que entren dins l'abast de l'estudi de 1991, perquè hauran superat els 5 anys. Els càlculs han estat fets respecte a les dades de competents de tota la població de cinc anys en amunt, de l'any 1986.

La segona entrada són els qui, l'any 1986, no tenien la competència en qüestió, però que l'hauran adquirida en els cinc anys 1986-1991, per efecte, primordialment, de la seva escolarització. En principi, per a cada grup d'edats la xifra prevista parteix de la proporció de competents del grup que cinc anys abans (el 1986) tenia la mateixa edat, sobretot en els grups infantils i juvenils, que són les edats on l'aprenentatge és més destacable.

Cal dir que aquest model té la limitació de no poder incorporar-hi una previsió dels efectes lingüístics de la immigració, que naturalment afecta els totals i els percentatges.

La sortida és causada per les pèrdues de subjectes, tant per defuncions com per emi-

gracions. Per operativitat, el model considera que totes les pèrdues es produeixen entre els grups de subjectes més grans. El 1986, aquests tenien percentatges de competències relativament baixos, i per tant les pèrdues no són actualment notòries, segons el model. La capacitat declarada de saber escriure en català, per exemple, que era del 32,6 % en el conjunt dels subjectes de 5 anys o més, era de 16-20 % en els grups de més de 75 anys; i la comprensió, que era de 91,7 % en el conjunt dels subjectes de 5 anys o més, era de només 82-83 % entre els de més edat (75 anys o més).

Per calcular les proporcions de 1986, s'ha considerat com a total en cada cas el nombre de persones del grup dels quals disposàrem de dades lingüístiques en aquella ocasió. Per exemple, a Catalunya hi havia 455.541 persones de 5 a 9 anys d'edat. Ara bé, atès que d'aquestes no tenim les dades referents a 4.488 persones, el total efectiu a efectes de calcular les proporcions ha estat de 451.053 (455.541 - 4.488). Això augmenta lleugerament les proporcions respecte a les xifres publicades, en repartir entre els coneixedors i els no coneixedors les persones de les quals no disposàvem de dades. Per exemple, el percentatge, damunt el total, d'infants de 5-9 anys que sabien parlar català (269.634) era el 59,19 %, i sobre el total de què disposàvem de dades, equivalia al 59,57 %.

Hem hagut de fer una estimació del nombre de persones en el grup 5-9 anys de 1991 (és a dir, de 0-4 anys de 1986) atès que només disposem, a la publicació del CIDC, del nombre de nens de 2, 3 i 4 anys. Per tant, hem incrementat aquest nombre en dos terços, per tal d'estimar el total del grup quinquenal, a efectes de la previsió de coneixements per a 1991. Això vol dir que hem suposat una taxa de naixements equivalent, per als de 0 i 1 any, a la taxa mitjana dels de 2, 3 i 4 anys.

Hem fet dues prediccions: una de conservadora i una de més optimista. En línies generals, la predicció conservadora no preveu que cap grup assoleixi un percentatge de coneixements gaire superior a l'observat cinc anys abans en el grup immediatament més gran. Això porta que els percentatges màxims (produïts entre els 10 i els 19 anys) no augmentin gaire, segons aquest criteri.

A més, no es preveu aprenentatge estadísticament apreciable a partir dels 30 anys (i dels 20 anys, per a aprendre a llegir).

A continuació s'indiquen els màxims de competència per a un estrat d'edat (en tots els casos, és el de 15-19 anys):

	1986	1991
Comprensió:	97,1 %	98,1 %
Parla:	78,2 %	82,1 %
Lectura:	80,8 %	85,8 %
Esriptura:	62,9 %	66,9 %

Ara donem els percentatges *totals* previstos per a Catalunya en el cens de 1991, segons la predicció conservadora. Recordem que en tots els casos les proporcions són respecte de la població de *més de 5 anys*.

	1986	1991	
Comprensió:	91,7 %	92,8 %	(en total, 127.000 més)
Parla:	65,3 %	67,0 %	(en total, 145.000 més)
Lectura:	62,6 %	65,9 %	(en total, 226.000 més)
Esriptura:	32,6 %	36,4 %	(en total, 238.000 més)

En canvi, en la predicció optimista, els avenços previstos són superiors: s'hi preveu aprenentatge en cada grup fins a l'edat de 45 anys (comprensió), 40 anys (saber parlar

i escriure), i 30 anys (llegir); i els punts àlgids (com abans, es produeixen en el grup de 15-19 anys) són els següents:

	1986	1991
Comprensió:	97,1 %	98,5 %
Parla:	78,2 %	85,0 %
Lectura:	80,8 %	87,8 %
Esriptura:	62,9 %	72,9 %

Els nivells totals, per a tot Catalunya, en aquest escenari més optimista, són aquests:

	1986	1991	
Comprensió:	91,7 %	93,2 %	(en total, 149.000 més)
Parla:	65,3 %	68,4 %	(en total, 224.000 més)
Lectura:	62,6 %	66,8 %	(en total, 282.000 més)
Esriptura:	32,6 %	38,3 %	(en total, 340.000 més)

Mirem separadament les quatre competències, recordant sempre que es tracta de dades referides a la població de 5 o menys anys d'edat, i que treballem amb la hipòtesi d'un creixement només vegetatiu de la població.

2.2 Comprensió (competència oral passiva). De les 5.162.401 persones que entenen el català el 1986 (el 91,69 % del total de 5 anys o més), el percentatge passa, segons els supòsits conservador i optimista respectivament, al 92,8 i 93,2 (augments de 127.000 i 149.000 persones amb la competència). Aquests augments són fruit de dos moviments:

Per un cantó, de dues entrades: 275.000 o 279.000 nens, nascuts entre 1981 i 1985, que tenen de 5 a 9 anys el 1991, i que entendran el català; i 49.000 o 68.000 més, que consten per primera vegada com a persones que tenen aquesta competència lingüística, nascuts entre 1956 i 1980 (en el supòsit conservador) i entre 1941 i 1980 (en el supòsit optimista.) Els més petits a part, percentualment i numèrica el guany més important es produeix en el grup que el 1986 tenia de 5 a 9 anys (nascuts entre 1976 i 1980), amb augments de 8,4 % —38.000 nens— i 9,3 % —42.000 nens— respectivament.

La sortida es produeix per les defuncions entre la gent més gran. En ambdós supòsits es preveuen gairebé 198.000 baixes, entre les persones que entenen el català.

En conjunt, el nombre de persones de 5 o més anys amb aquesta competència passarà de 5.162.401 (el 91,79 % el 1986) a una xifra entre 5.289.300 (92,8 %) i 5.311.800 (93,2 %). Ara bé, cal tenir present que els moviments migratoris en el període tendiran, segurament, a augmentar el nombre total de persones que entenen el català, però a abaixar la proporció de persones amb la competència damunt la població total.

2.3 Saber parlar (competència oral activa). Pel que fa a la segona competència, de les 3.684.596 persones que consten a les dades del padró de 1986 com a persones que saben parlar el català (el 65,26 % del total de 5 anys o més), el percentatge passa, segons els supòsits conservador i optimista respectivament, al 67,0 i 68,4 (augments de 144.600 i 224.300 persones amb la competència). Aquests augments són conseqüència de dos moviments.

Pel que fa als guanyats, tenim en primer lloc de 183.600 a 201.600 nens, nascuts entre 1981 i 1985, que tenen de 5 a 9 anys el 1991, i que entendran el català; i de 116.000 a 177.000 més, en segon lloc, que consten per primera vegada com a persones que tenen aquesta competència lingüística, nascuts entre 1956 i 1980 (en el supòsit conservador)

i entre 1946 i 1980 (en el supòsit optimista). Els més petits a part, el grup amb el guany més important és el que el 1986 tenia de 5 a 9 anys (nascuts entre 1976 i 1980): amb augmentos d'entre el 19,0 % i el 22,8 % —de 87.000 a 104.000 nens.

Les pèrdues es produeixen per les defuncions entre la gent més gran. En ambdós supòsits es preveuen gairebé 155.000 baixes, entre les persones que saben parlar el català.

En conjunt el nombre de persones de 5 o més anys amb aquesta competència passarà de 3.684.596 (el 65,26 %, el 1986) a una xifra entre 3.829.200 (67,0 %) i 3.908.900 (68,4 %).

2.4 Saber llegir (competència escrita passiva). El 1986, 3.534.612 persones de 5 anys o més foren declarades capaces de llegir en català (el 62,60 % del total). Per a 1991, el percentatge passa, segons els supòsits conservador i optimista respectivament, al 65,9 i 66,8 (augmentos de 226.000 i 282.000 persones amb la competència). Aquests augmentos són fruit de dos moviments.

Per un cantó, de dues entrades: entre 155.000 i 174.000 nens, nascuts entre 1981 i 1985, que tenen de 5 a 9 anys el 1991, i que entendran el català; i entre 190.000 i 228.000 més, que consten per primera vegada com a persones que tenen aquesta competència lingüística, nascuts entre 1966 i 1980 (en el supòsit conservador) i entre 1956 i 1980 (en el supòsit optimista). Els més petits a part, el guany més important es torna a observar en el grup que el 1986 tenia de 5 a 9 anys (nascuts entre 1976 i 1980): amb augmentos del 35 % —159.000 nens— i 37 % —169.000 nens—respectivament.

Pel cantó de les defuncions entre la gent més gran, en ambdós supòsits es preveuen gairebé 119.000 baixes, entre les persones que saben llegir el català.

En conjunt el nombre de persones, de 5 anys o més, amb aquesta competència passarà de 3.534.612 (el 62,60 %, el 1986) a entre 3.760.200 (65,9 %) i 3.817.000 (66,8 %).

2.5 Saber escriure (competència escrita activa) De les 1.841.939 persones que saben escriure en català el 1986, segons les dades padronals (el 32,62 % del total de 5 anys o més), el percentatge passa, segons els supòsits conservador i optimista respectivament, al 36,4 i 38,3 (augmentos de 238.000 i 340.000 persones amb la competència). Aquests augmentos són fruit de dos moviments.

Per un cantó, de dues entrades: de 94.000 a 124.000 nens, nascuts entre 1981 i 1985, que tenen de 5 a 9 anys el 1991, i que entendran el català, i 191.000 a 274.000 persones més, que consten per primera vegada com a persones que tenen aquesta competència lingüística, nascudes entre 1956 i 1980 (en el supòsit conservador) i entre 1946 i 1980 (en el supòsit optimista). Els més petits a part, com abans el guany més important es produeix en el grup que el 1986 tenia de 5 a 9 anys (nascuts entre 1976 i 1980): amb augmentos de 35 % —159.000 nens— a 40 % —182.000 nens—respectivament.

Es preveu que les defuncions entre la gent més gran que sap escriure en català sumaran gairebé 47.700. Observem que aquesta xifra és relativament petita, a causa del baix percentatge de gent gran que té aquesta competència.

En conjunt el nombre de persones, de 5 anys o més, amb aquesta competència es preveu que passi de 1.841.939 (el 32,62 %, el 1986) a situar-se entre 2.080.100 (36,4 %) i 2.182.000 (38,3 %).

2.6 Per tant, remarquem que la situació millora més en lectura i, sobretot, en escriptura, competències menys generalitzades entre la gent gran, és a dir, que la pèrdua, per defunció, de persones competents al llarg dels cinc anys que van de 1986 a 1991, és menor (unes 48.000 persones, per a l'escriptura, segons el model) i el guany net és, per tant, superior.

Al llarg dels propers decennis, aquests guanys nets seran progressivament inferiors, lògicament, en la mesura que la població infantil minva, per la baixa taxa de natalitat a Catalunya, i el nombre de persones grans augmenta. Arribarà un punt d'inflexió en

què el nombre total començarà a baixar, seguint la baixada de la població total (tot això, sense comptar l'efecte de possibles noves fornades d'immigració).

3. PREVISIONS A PARTIR DE LES DADES DIACRÒNIQUES

3.1 Hi ha dades sobre tres competències que permeten fer extrapolacions diacròniques per a 1991. Es tracta dels resultats dels padrons de 1975 i 1986 (població de més de dos anys): comprensió, saber parlar i saber escriure català. Són les tres variables directament comparables entre els dos padrons, tot i que cal advertir de seguida que les dades de 1975 es refereixen només a la demarcació de Barcelona, i no pas a tot Catalunya. A més, en un cas podem extrapolat a partir de dades de 1981 (secció 3.3).

Per tant, l'únic recurs és aplicar a les demarcacions de Girona, Lleida i Tarragona unes estimacions derivades de la comparació de dades sociolingüístiques i de taxes d'immigració d'aquestes zones amb les de diferents comarques barcelonines.

La tècnica és la següent. A partir del càlcul del percentatge de la població que tenia la competència en qüestió l'any 1975, es calcula (restant de 100%) la proporció de la població que *no* tenia la competència. A continuació es fa el mateix respecte a les dades de 1986.

Immediatament després es calcula la taxa de manteniment de la incompetència, és a dir, de cada cent persones que no tenien la competència lingüística el 1975, en termes percentuals quantes en quedaven el 1986. A partir d'aquí, s'aplica per a cinc anys aquesta taxa de manteniment de la incompetència al percentatge que no tenia la competència el 1986, per fer, mitjançant l'extrapolació de la taxa, una predicció de la proporció d'incompetència per a 1991. Se suposa, doncs, que es mantenen les mateixes tendències en l'evolució proporcional observada en els deu anys entre els padrons de 1975 i 1986.

Finalment, es resta de 100 el percentatge predit d'incompetència per a 1991, per donar la proporció prevista de la població que declararà tenir la competència el 1991.

3.2 Considerant en primer lloc la *competència oral passiva*, tenim que s'hi preveu un augment en la taxa general entre 1986 i 1991, de gairebé 3 punts: de 90,60 % a 93,3 %. Les comarques barcelonines amb la taxa més alta de comprensió (sempre parlem de la població de més de dos anys) seran el Berguedà i Osona, amb més del 98 %. La més baixa serà el Barcelonès (exclosa Barcelona), on l'entendran el 86 %, davant el 80,9 % de 1986. En conjunt, de cada cent persones que no entenien el català, en quedaran setanta, en termes percentuals. La proporció prevista de no comprensió, el 6,8 % del total, representa només un de cada quinze ciutadans de més de dos anys: una proporció gairebé residual.

Per comarques, no apareix una relació clara entre la taxa i el nivell de comprensió, la qual cosa dificulta les prediccions per a les demarcacions de Girona, Lleida i Tarragona (tot i que cal afegir que ja el 1986 s'acostaven al 100 %). Per això hem emprat una taxa conservadora, de 0,72, en cada cas, —la qual cosa dóna una proporció de comprensió a Lleida per a 1991 de 97,8 % (comparat amb el 96,98 % el 1986), la més alta de les quatre demarcacions— i (com ja hem dit) de 0,70 per al conjunt. Girona passarà de 95,54 % a 96,5 %, i Tarragona pujarà de 93,50 % a 95,0 %.

3.3 Ara bé, també disposem d'una altra font de dades sobre el grau de comprensió del català: podem fer una extrapolació per a 1991 de les taxes de comprensió de català del padró de 1981 (població de més de dos anys).

Atès que l'increment de comprensió va ser més fort entre 1981 i 1986 que entre 1975 i 1981, no és estrany trobar que quan el punt de referència per a la predicció són les

dades de 1981, la previsió per al conjunt de Catalunya, per a 1991, és més alta (95,3 %) que si s'extrapola la tendència des de 1975 (93,3 %). Dit d'una altra manera, la taxa de manteniment de la incompetència és més baixa.

En aquest cas, atès que hi ha dades per a tot Catalunya per a ambdós punts en el temps, les prediccions s'han pogut fer sense estimacions.

3.4 Aplicant la metodologia ara al grau de *competència oral activa*, s'hi preveu un augment per al conjunt de Catalunya, entre 1986 i 1991, de gairebé 3 punts: de 64,2 % a 67,1 %. Arribarà a 89-90 % al Berguedà i a Osona, d'entre les comarques barcelonines, i a l'altre extrem, al 43% al Barcelonès (exceptuant-ne Barcelona) i a més del 49 % al Baix Llobregat. En conjunt, de cada cent que no el sabien parlar el 1986, en quedaran 92 el 1991.

Fora de les comarques barcelonines hem aplicat una taxa del 0,90, i l'extrapolació dóna una proporció de domini oral a Lledia per a 1991 de 85,4 % (comparat amb el 83,42 %, el 1986), la més alta de les quatre demarcacions. Girona passarà de 80,60 % a 82,2 %, i Tarragona pujarà de 73,43 % a 75,8 %.

Un estudi més detallat de cada comarca barcelonina demostra que la taxa de manteniment de la no competència (de 1975 a 1986) varia entre 0,940 (Barcelonès, excepte Barcelona) i 0,862 (Osona). Es veu altra vegada clarament com la millora proporcional és una funció directa del nivell de coneixement inicial: la taxa és millor (és a dir, és més baixa) allà on el nivell de competència era més elevat el 1975.

3.5 Seguint aquest mètode, i pel que fa a la *competència escrita activa*, per exemple, es preveu un augment en la taxa entre 1986 i 1991 de gairebé 7 punts: de 31,6 % a 38,4 %. Com abans, són xifres de persones de més de dos anys; però en aquest cas més que en cap altre es veu la conveniència de no considerar les dades dels infants petits, atès que podem suposar que tots els casos d'infants declarats com a competents en lectura i/o escriptura, amb 2, 3 o 4 anys, són errors padronals.

El percentatge arribarà a 63 % a Osona, d'entre les comarques barcelonines, i només al 22 % al Barcelonès (exceptuant-ne la capital). En conjunt, de cada cent persones que no el sabien escriure, en quedaran 90, en termes percentuals. Dit tècnicament, la taxa de manteniment de la incompetència és 0,90.

Un estudi més detallat, comarca barcelonina per comarca, demostra que la taxa de manteniment de la incompetència varia entre 0,940 (Barcelonès, excepte Barcelona) i 0,788 (Osona). Com abans, la millora proporcional és una funció directa del nivell de coneixement: la taxa és millor (més baixa) allà on el nivell de competència ja era més elevat el 1986. Atès que no hi ha dades per a les demarcacions de Girona, Lleida i Tarragona per a 1975, la taxa de manteniment s'ha estimat gràficament, en 0,87, 0,88 i 0,89 respectivament, per poder fer una previsió per a 1991; i per al conjunt de Catalunya, on s'esdevé el mateix, s'ha emprat una taxa estimada de 0,90. En tots els casos aquestes taxes estimades són una mica conservadores (no pas en més d'un punt, però). Segons l'extrapolació, la demarcació territorial amb el percentatge de subjectes que consten com a capaços d'escriure en català serà la de Girona, amb el 47,4 %.

4. CONCLUSIÓ

Els dos mètodes presentats permeten fer prediccions de les dades dels censos lingüístics. Caldrà veure si les simplificacions que s'hi incorporen són prou afinades, o si, al contrari, els moviments migratoris, la subjectivitat en les respostes, els canvis en la natalitat, la mortalitat juvenil, etc. fan invàlids els dos models. Sigui com sigui, i atès que

una fita del mètode científic és poder preveure els esdeveniments, els lectors podran, d'aquí a pocs mesos, i gràcies a l'Institut d'Estadística de Catalunya, contrastar les prediccions amb les dades reals obtingudes al cens, amb la finalitat de millorar els models de cara al cens lingüístic de 1996, si n'hi ha.

BIBLIOGRAFIA

- Bonet, Eduard (1990), «Sessió sobre el cens de 1986», *Treballs de Sociolingüística Catalana*, 8, 131-133.
- Consorci d'Informació i Documentació de Catalunya (1986), *Padrons municipals d'habitants de Catalunya. 1981. Cens lingüístic*, Barcelona.
- Consorci d'Informació i Documentació de Catalunya (1987), *Padrons municipals d'habitants de Catalunya. 1986. Coneixement del català. Dades provisionals*, Barcelona.
- Consorci d'Informació i Documentació de Catalunya (1988), *Padrons municipals d'habitants de Catalunya. 1986. Cens lingüístic*, Barcelona.
- Hall, Jacqueline (1990), *El coneixement de la llengua catalana*, Publicacions de l'Institut de Sociolingüística Catalana, sèrie «Informes», 2, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Barcelona.
- Reixach, Modest (1985), *Coneixement i ús de la llengua catalana a la província de Barcelona*, Publicacions de l'Institut de Sociolingüística Catalana, sèrie «Estudis», 1, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Barcelona.
- Reixach, Modest (1990), *Difusió social de la llengua catalana*, Publicacions de l'Institut de Sociolingüística Catalana, sèrie «Estudis», 2, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Barcelona.
- Reniu, Miquel (1990), *Un nou impuls a la política lingüística*, Els llibres de la revista *Cultura*, 1, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Barcelona.
- Strubell, Miquel (1987), «L'avui i el demà de la llengua catalana», *Panoràmica de la llengua catalana*, IIIes. Jornades sobre l'autonomia de Catalunya, *Quaderns de Treball*, 19, Institut d'Estudis Autònoms de la Generalitat de Catalunya, Barcelona, 19-42.
- Strubell, Miquel (1989), «Evolució de la comunitat lingüística», diversos autors, *El nacionalisme català a la fi del segle XX*, Edicions de la Magrana/Edicions 62, Barcelona, 103-140.
- Strubell, Miquel (1991), *Taules de predicció de la competència lingüística a Catalunya, 1991 i 1996*, treball inèdit, Institut de Sociolingüística Catalana de la Generalitat de Catalunya, Barcelona.